

BELGISCH ARBITRAGEHOF VOOR DE SPORT

ARBITRALE UITSpraak

Zaak 165/19

Arbitragecollege samengesteld uit:

Mr. Marc Boudewijns, voorzitter,
Dhr. Guido De Croock,
Mr. Geert Joosten

Zittingsdatum 25/02/2020 om 17 uur.

INZAKE :

1. **B.C. MISTER 100 LIER**, Biljartclub aangesloten onder stamnummer L20 met zetel te “Taverne Mister 100”, B-2500 Lier, Grote Markt 28, en vertegenwoordigd door haar bestuurders, de heer Raymond CEULEMANS, de heer René LAUVRIJS, de heer Kurt CEULEMANS, de heer Luc HUYLEBROECK en de heer Marco JANSSEN.

2. **De heer A;**

3. **De heer B;**

4. **De heer C.**

Eisers

Hiernagenoemd : “**MISTER 100**”

Hebbende als raadsman:

De heer **Jonathan HIMPE**, advocaat aan de balie te Limburg, en met kantoor te 3500 Hasselt, Hendrik van Veldekesingel 151 b21.

TEGEN:

De **VZW KONINKLIJKE BELGISCHE BILJARTBOND**, met KBO nummer 0409.579.332, met maatschappelijke zetel te 3000 Leuven, Martelarenplein 13,

Verweerster,
Hiernagenoemd : “**KBBB**”

Hebbende als raadslieden:

De heer **Tom VAN DE VOORDE** en de heer **Filip GIJSSELS**, advocaten, met kantoor te 9900 Eeklo, Gentsesteenweg 56.

I. PROCEDURE

1. Eisers hebben op 24 december 2019 een verzoekschrift neergelegd waarbij zij hoger beroep wensen in te stellen tegen:

- a. De beslissing van het Gewestbestuur Antwerpen dd. 20/12/2019 waarbij de beslissing van de Gewestelijke sportcommissie Antwerpen dd. 9/10/2019 tot handhaving van de opgelegde forfaitaire score (0 – 6) voor de wedstrijd die op 14/9/2019 in reeks B1 van het bandstoten ronde 2 werd gespeeld tussen B.C. Mister 100 Lier, en B.C. De Coeck 2 Wijnhandel Fleur De Bruyere, werd bevestigd.
- b. Meer in het algemeen, en ongeacht de biljart discipline, tegen iedere beslissing en/of praktijk van de KBBB op basis waarvan enkel biljartlakens bestaande uit minstens 75% wol worden toegelaten.

2. Mister 100 en de KBBB hebben respectievelijk op 24/12/2019 en 31/12/2019 een arbitrageovereenkomst ondertekend, waarbij zij aanvaarden dat een college van arbiters aangeduid overeenkomstig Art. 12 van het reglement van het BAS, hun geschil beschreven in het dispositief van hun verzoekschrift tot hoger beroep tegen de beslissing van het Gewestbestuur Antwerpen van de KBBB dd. 20/12/2019 in laatste aanleg zou beslechten.

Het arbitraal college heeft de conclusiekalender vastgelegd, en de zittingsdag werd bepaald op dinsdag 25/2/2020.

3. Bij schrijven dd. 28/1/2020 heeft de raadsman van de KBBB opgeworpen dat zijn cliënte van oordeel was dat de door hen voorgedragen arbiter, niet in onafhankelijkheid en objectiviteit zou kunnen oordelen zodat hij verplicht was om overeenkomstig Art. 14 van het reglement van het BAS, een verzoek tot wraking in te dienen.

Bij mail dd. 28/01/2020 heeft de aanvankelijk door de KBBB voorgedragen arbiter, laten weten dat, alhoewel hij van oordeel was dat er geen enkele reden was om aan zijn onafhankelijkheid in deze te twijfelen, hij verkoos om zichzelf als arbiter in deze zaak terug te trekken.

Dienvolgens heeft de voorzitter van het Arbitraal College aan het secretariaat gevraagd om overeenkomstig Art. 15.2 van het reglement van het BAS, aan de raadsman van de KBBB te verzoeken om binnen de 5 dagen een andere arbiter aan te stellen.

De KBBB heeft hieraan het nodige gevolg gegeven. De beide aldus aangewezen arbiters hebben vervolgens een Voorzitter aangeduid, zodat het Arbitraal College samengesteld werd in zijn huidige vorm. De voorziene pleitdatum werd behouden op dinsdag 25 februari 2020 om 17 uur.

Partijen hebben hun conclusies en stukken tijdig en overeenkomstig de afgesproken conclusiekalender ingediend.

4. Op de zitting van 25/02/2020 waren aanwezig:

Voor B.C. Mister 100:

Meester Johan HIMPE, advocaat

De heer Raymond CEULEMANS, bestuurder van de feitelijke vereniging

De heer Kurt CEULEMANS, bestuurder van de feitelijke vereniging

Voor KBBB:

De heer Tom VAN DE VOORDE, advocaat

De heer Guy DE WIN, bestuurder

De heer Benny VAN GOETHEM, bestuurder

5. Partijen bevestigen dat ze akkoord gaan dat het Arbitraal College regelmatig is samengesteld, en dat er in hoofde van de leden van het Arbitraal college geen redenen zijn tot wraking.

6. De arbiters doen met betrekking tot onderhavig dossier, allen keuze van woonplaats op het adres van het Belgisch Arbitragehof voor de Sport, Boechoutlaan 9 te 1020 Brussel.

7. Partijen bevestigen dat zij er geen bezwaar tegen hebben dat de uit te spreken beslissing zal worden gepubliceerd op de website van het BAS, www.bas-cba.be, evenwel met dien verstande dat enkel de identiteit van Eerste eiser en van Verweerster in de publicatie mogen vermeld worden, terwijl de andere verzoekers geanonimiseerd dienen te worden in de publicatie van de uitspraak.

II. VORDERINGEN

8. In besluiten vordert Mister 100:

“het hoger beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren.

Dienvolgens:

- 1. De beslissing van het Gewestbestuur Antwerpen van de KBBB dd. 20/12/2019 te vernietigen;*
- 2. Te zeggen voor recht dat het oorspronkelijk resultaat van de wedstrijd dd. 14/9/2019 tussen BC Mister 100 Lier en BC De Coeck 2 Wijnhandel Fleur De Bruyere (reeks B1 van het bandstoten), behouden blijft op een 2 tegen 4 score zoals tevens vermeld op het afgetekende wedstrijdblad;*
- 3. Te zeggen voor recht dat, ongeacht de biljarddiscipline, iedere beslissing en/of praktijk van de KBBB op basis waarvan enkel biljartlakens bestaande uit minstens 75% wol worden toegelaten, nietig is, zodat dergelijke beslissingen of praktijk niet aan verzoekers, noch aan enige ander lid van de KBBB, kan worden tegengesteld;*
- 4. Verzoekers voorbehoud te verlenen tot het vorderen van een schadevergoeding (met inbegrip van de verdedigingskosten) lastens de KBBB; wat de verdedigingskosten betreft de KBBB alvast te horen veroordelen tot betaling van een som van 1.440 € provisioneel, i.e. het bedrag gelijk aan de RPV voor niet in geld waarneembare vorderingen.*
- 5. De KBBB te veroordelen tot de arbitragekosten*

9. In syntheseconclusie vordert de KBBB:

“De vordering van eisers af te wijzen als ongegrond.

Eisers te verwijzen tot de arbitragekosten, en te veroordelen tot de betaling van een rechtsplegingsvergoeding ten belope van 1.440,00 €.”

III. FEITEN EN VOORGAANDEN

10. B.C. Mister 100 Lier is een feitelijke vereniging en is als biljartclub aangesloten bij de KBBB.

11. In het actueel sportreglement van de KBBB wordt in Art. 2.2 bepaald:

“Het speelveld en de banden moeten al naargelang de discipline bekleed zijn met biljartlakens van groene of blauwe kleur met volgende kenmerken, voor aanvang van het seizoen goedgekeurd door de KBBB.

Inzake de klassieke disciplines, vijf kegels en artistiek:

Het speelvlak en de banden dienen bekleed te zijn met lakens bestaande uit minimum 75% wol om de precisie, effecten, terugstuit en snelheid te garanderen.

Inzake driebanden:

- a. Voor de eindfases van de Beker van België en de Belgische kampioenschappen georganiseerd onder de auspiciën van de KBBB dient het speelvlak te bestaan uit minimum 75% wol om de precisie, effecten, terugstuit en snelheid enerzijds en om bij Internationaal vervolg identieke omstandigheden anderzijds te garanderen.*
- b. In alle overige wedstrijden driebanden is het gebruik van laken bestaande uit een minimum van 75 % wol alsook uit synthetische stoffen toegestaan in clubs, weliswaar na aanvraag aan en goedkeuring door de KBBB. Een aanvraag dient voor de aanvang van het seizoen gericht aan de betreffende gewestelijke sportbestuurder, de nationale sportbestuurder, en een nationale secretaris.*

12. Met mail dd. 13/9/2019 deelt de heer Lauvrijs namens Mister 100 aan de KBBB mede:

“Op de ledenvergadering van B.C. Mister 100 Lier, hebben de leden beslist om hun thuiswedstrijden in hun lokaal van Mister 100 te blijven spelen. Dit geldt zowel voor individuele als wedstrijden voor BWM”

Met mail dd. 15/9/2019 antwoordt de heer Louis Masson hierop als volgt:

“Ik respecteer de beslissing van jullie AV maar kan hier onmogelijk rekening mee houden daar zij indruist tegen de sportreglementen.

Voor de wedstrijden BWM zullen de thuiswedstrijden omgezet worden naar 0-6 voor de thuisploeg.

Voor de individuele wedstrijden, zullen de kalender zodanig opgemaakt worden dat de spelers van Mister 100 hun thuiswedstrijden in het lokaal van de tegenstrevers zullen moeten spelen. Zij kunnen nog steeds een lokaal opgeven waar zij hun thuiswedstrijden wensen te spelen. (hier moeten zij dan voor schrijvers, scheidsrechters en doorsturen van de uitslagen zorgen).

Indien zij ff geven zullen zij geen wedstrijdpunten toegekend krijgen en de tegenstrever twee punten. Mogelijke boetes voor NVFF en VWFF zijn mogelijk.

Klachten zullen volgens het RIO behandeld worden door de GSC als niet dringend gezien de duidelijke mededeling van deze mail.

In geen geval zal ik de uitslagen van individuele wedstrijden aanpassen, gezien de beperkte periode waarin deze moeten verwerkt worden.

Indien er een uitspraak is in het geschil met de KBBB kan deze mail natuurlijk overschreven worden.”

13. Op 14/9/2019 werd er een reeks B1 van het bandstoten ronde 2 een wedstrijd gespeeld tussen B.C. Mister 100 Lier en B.C. De Coeck 2 Wijnhandel Fleur De Bruyere.

Volgens het afgetekende wedstrijdblad eindigt deze wedstrijd met een score 2 tegen 4 in het voordeel van de bezoekers.

Kort daarop stellen eisers evenwel vast dat op het officiële uitslagenbord een 0 tegen 6 forfait-score werd genoteerd in het voordeel van de bezoekers.

14. Met aangetekende brief dd. 19/9/2019 van hun raadsman, dienen eisers bij de KBBB een klacht in en stellen ze respectievelijk hoger beroep in tegen voornoemde (sportieve) disciplinaire sanctie.

Op 26/9/2019 antwoordt de raadsman van de KBBB aan de raadsman van eisers en kondigt aan dat de klacht overeenkomstig het reglement zal worden behandeld door de Gewestelijke Sportcommissie.

Eveneens op 26/9/2019 verzendt de heer Louis Masson, sportbestuurder Gewest Antwerpen, een mail met volgende inhoud:

“Morgen (vrijdag 27/9) zullen wij op de GSC een datum bepalen waarop deze zaak ten gronde zal besproken worden. U zal hiervoor nog een uitnodiging ontvangen. Ten voorlopige titel en onder voorbehoud zal de uitslag terug gewijzigd worden volgens de gespeelde waarden.”

Uit het verslag van de vergadering van de Gewestelijke Sportcommissie gehouden op 9 oktober 2019 te Schil – Dorp blijkt dat deze commissie na kennis genomen te hebben van de argumenten naar voor gebracht namens Mister 100 door de heer Kurt Ceulemans, tot de volgende beslissing komt:

“De GSC blijft bij haar standpunt dat het huidig reglement moet gevolgd worden en correct werd gevolgd waardoor de wedstrijduitslag terecht werd omgezet naar 0-6 voor B.C. De Coeck.

Het standpunt van de heer Kurt Ceulemans kan dan ook niet worden bijgetreden en is derhalve ongegrond.

De klacht is dan ook afgewezen.

Gezien de lopende klacht zal de behaalde uitslag gepubliceerd worden zoals hij werd gespeeld met uitdrukkelijk de vermelding evenwel dat de uitslag “onder voorbehoud is” gezien de lopende klacht.”

15. Met mail dd. 18/10/2019 van hun raadsman, stellen eisers hoger beroep in tegen de beslissing dd. 9/10/2019 van de Gewestelijke Sportcommissie.

Zij voeren aan dat zij nooit werden gehoord, en nooit in kennis werden gesteld van een disciplinaire beslissing.

Met mail dd. 3/12/2019 wordt aan eisers medegedeeld dat het hoger beroep tegen de beslissing van de Gewestelijke Sportcommissie dd. 9/10/2019, zal worden behandeld op de bijeenkomst van het Gewestbestuur Antwerpen op 16/12/2019.

Op de vergadering van het Gewestbestuur Antwerpen dd. 16/12/2019 worden eisers vertegenwoordigd door hun raadsman, Mr. Himpe, en zijn verder aanwezig: de heer Raymond Ceulemans, de heer Kurt Ceulemans en de heer Luc Huylebroeck.

Bij mail dd. 20/12/2019 vat het Gewestbestuur de vergadering als volgt samen:

“De heer Himpe gaf een uitvoerige uitleg waarom er beroep werd aangetekend tegen het wijzigen van de uitslag van 2-4 in 0-6:

- *Wijziging uitslag 2-4 in 0-6 gebeurde zonder dat er een klacht werd ingediend;*
- *De spelers van Mister 100 werden niet gehoord;*
- *Deze uitspraak is een schending van regels van openbare orde*

Na deze uitleg heeft het Gewestelijk Bestuur beslist dit hoger beroep af te wijzen en de beslissing van de GSC te behouden. De uitslag wordt omgezet in 0-6.

Argumentatie:

Er werd niet gespeeld op lakens die goedgekeurd zijn door de KBBB (zie uittreksel uit hoofdstuk II van het sportreglement – materialen).

Art. 2/2

E. Het speelvlak en de banden moeten al naargelang de disciplines bekleed zijn met biljartlakens van een groene en/of blauwe kleur met volgende kenmerken voor aanvang van het seizoen goedgekeurd door de KBBB.

1. Inzake de klassieke disciplines, vijf kegels en artistiek : het speelvlak en de banden dienen bekleed te zijn met lakens bestaande uit minimum 75 % wol om de preciese effecten, terugstuit en snelheid te garanderen. Het reglement is duidelijk en een klacht is geenszins noodzakelijk voor de toepassing van het reglement.

Art. 2.4

Sancties: Bij inbreuken tegen de voorgeschreven materialen vermeld in Art. 2/2, Art. 2/3, worden de wedstrijden, na vaststelling door de KBBB, als niet geldig aanzien met automatisch een forfait score voor de thuisspelers of de thuisclub, die verantwoordelijk is voor het juiste materiaal tot gevolg.

16. Naar aanleiding van deze beslissing van het Gewestbestuur Antwerpen, hebben eisers bij het BAS op 24/12/2019 een verzoek tot arbitrage ingediend.

IV. BEOORDELING

1. Bevoegdheid

17. Uit het door eisers ingediende verzoekschrift blijkt dat zij erkennen dat het BAS bevoegd is om kennis te nemen van het beroep tegen de beslissing van het Gewestbestuur van de KBBB.

Zij verwijzen in dat verband naar art. 8.6 van het KBBB reglement van inwendige orde waarin gesteld wordt:

“Indien geschillen niet intern opgelost kunnen worden kan altijd beroep worden gedaan op de Belgische Arbitragecommissie voor de Sport”.

Door ondertekening van de arbitrageovereenkomst, hebben de partijen aanvaard dat het college van arbiters aangeduid overeenkomstig Art. 12 van het reglement van het BAS, hun geschil zou beslechten.

Op de zitting dd. 25.02.2020 wordt door de KBBB verklaard dat de Bond nog niet de gelegenheid heeft gehad om het door Mister 100 ingediende evocatieberoep te onderzoeken. Partijen geven aan dat ze ieder wensen dat over de aangelegenheid die het voorwerp van huidig geschil uitmaakt, spoedig een duidelijke beslissing zou komen, zodat partijen weten waaraan zich te houden.

Partijen zijn dus akkoord dat het Arbitraal college uitspraak zou doen, ook al zijn alle interne rechtsmiddelen niet uitgeput.

Er bestaat derhalve tussen partijen geen betwisting dat het BAS bevoegd is om kennis te nemen van, en uitspraak te doen over, het onderhavige geschil.

2. Ontvankelijkheid

18. B.C. Mister 100 Lier, heeft als biljartclub aangesloten bij de Koninklijke Belgische Biljartbond, en als organisator van Biljartwedstrijden georganiseerd in het kader van competitie binnen de KBBB, er belang bij dat er uitspraak wordt gedaan over de geldigheid van de door haar georganiseerde wedstrijd o.m. voor wat betreft de voorwaarden waaraan de wedstrijdtafels dienen te voldoen.

Tweede, derde en vierde eisers hebben er als spelers die namens hun club hebben deelgenomen aan de wedstrijd tegen BC De Coeck 2 eveneens belang bij om uitspraak te horen doen over de geldigheid van de door hen behaalde score.

Bovendien blijkt dat de KBBB niet betwist dat de eisers in casu over de vereiste hoedanigheid en belang beschikken.

3. Ten gronde

19. Wat betreft de grond van de zaak, halen eisers de volgende middelen aan om hun vordering te steunen:

1. De KBBB maakt misbruik van haar machtspositie
2. Er zijn verboden kartelafspraken tussen KBBB en Simonis
3. Het wedstrijdreglement werd zonder voorbehoud afgetekend
4. De rechten van verdediging zijn geschonden

3.1 Misbruik van machtspositie

20. Eisers werpen op dat de reglementering van de KBBB inzake gebruik van sportmateriaal, niet in overeenstemming is te brengen met de bepalingen van het Belgisch en Europees mededingingsrecht.

Concreet houdt dit in dat het arbitraal college moet oordelen over de vraag of de bepaling van art. 2/2/e van de KBBB Sportreglementering editie 2019, dat luidt als volgt:

“Het speelvlak en de banden moeten al naargelang de disciplines bekleed zijn met biljartlakens van groene of blauwe kleur met volgende kenmerken, voor aanvang van het seizoen goedgekeurd door de KBBB.

1. Inzake de klassieke disciplines, 5 kegels en artistiek:

Het speelvlak en de banden dienen bekleed te zijn met lakens bestaande uit minimum 75% wol om de precisie, effecten, terugstuit en snelheid te garanderen.

2. Inzake driebanden:

- a. Voor de eindfases van de Beker van België en de Belgische Kampioenschappen georganiseerd onder de auspiciën van de KBBB, dient het speelvlak te bestaan uit minimum 75% wol om de precisie, effecten, terugstuit en snelheid enerzijds en om bij internationale vervolgt identieke omstandigheden anderzijds te garanderen.*
- b. In alle overige wedstrijden driebanden, is het gebruik van lakens bestaande uit minimum 75% wol alsook uit synthetische stof toegelaten in de clubs, weliswaar na aanvraag aan en goedkeuring door de KBBB. De aanvraag dient voor de aanvang van het seizoen gericht aan de betreffende gewestelijke sportbestuurder, een nationale sportbestuurder, en een nationale secretaris.”*

In overeenstemming te brengen zijn met:

Art. IV.2 WER:

Het is verboden, zonder dat hiertoe een voorafgaande beslissing nodig is, dat één of meer ondernemingen misbruik maken van een machtspositie op de betrokken Belgische markt of op een wezenlijk deel daarvan. Die misbruik kan met name bestaan in:

1. Het rechtstreeks of zijdelings opleggen van onbillijke aan – of verkoopprijzen of van andere onbillijke contractuele voorwaarden;
2. Het beperken van de productie, de afzet of de technische ontwikkeling ten nadele van de gebruikers;
3. Het toepassen ten opzichte van handelspartners van ongelijke voorwaarden bij gelijkwaardige prestaties, en daarmee nadeel berokkend bij de mededinging;
4. Het feit dat het sluiten van de overeenkomsten afhankelijk wordt gesteld van het aanvaarden door de handelspartners van bijkomende prestaties, welke naar hun aard of volgens het handelsgebruik geen verband houden met het onderwerp van deze overeenkomsten.

en Art. 102 VWEU:

“Onverenigbaar met de interne markt en verboden, voor zover de handel tussen lidstaten daardoor ongunstig kan worden beïnvloed is het, dat één of meerdere ondernemingen misbruik maken van een machtspositie op de interne markt of op een wezenlijk deel daarvan.

Dit misbruik kan met name bestaan in:

- a. Het rechtstreeks of zijdelings opleggen van onbillijke aan – of verkoopprijzen of van andere onbillijke contractuele voorwaarden;*
- b. Het beperken van de productie, de afzet of de technische ontwikkeling ten nadele van de gebruikers;*
- c. Het toepassen ten opzichte van handelspartners van ongelijke voorwaarden bij gelijkwaardige prestaties, hun daarmee nadeel berokkend bij de mededinging;*
- d. Het feit dat het sluiten van overeenkomsten afhankelijk wordt gesteld van het aanvaarden door de handelspartners van bijkomende prestaties, welke naar hun aard of volgens het handelsgebruik geen verband houden met het onderwerp van deze overeenkomsten.”*

21. Er kan geen twijfel over bestaan dat de KBBB een onderneming is in de zin van het WER:

Art. I.6.17 Onderneming:

“Iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die op duurzame wijze een economisch doel nastreeft, als mede zijn vereniging.”

Dit werd alsdusdanig ook beslist in de Arbitrale Uitspraak dd. 14/5/2019 van het Belgische Arbitragehof voor de Sport inzake B.C. Mister 100 Lier e.a. en de KBBB.

Deze beslissing is definitief, en heeft op dat vlak gezag van gewijsde (art.1713 §9 Ger.w.).

In een recente beslissing van de Belgische mededingingsautoriteit (beslissing BMA-2020-V/M-04 van 23/1/2020 inzake de Belgische Golfbiljartbond), werd eveneens nogmaals bevestigd dat een federatie als een onderneming dient te worden aanzien.

Ook in de Europese rechtspraak werd herhaaldelijk beslist dat een Sportfederatie als een “onderneming” dient te worden aanzien, als eenheid die een economische activiteit uitoefent of die een economisch doel nastreeft ongeacht haar rechtsvorm en de wijze waarop zij wordt gefinancierd.

(HvJ, C-41/90, Höfner en Elsner, Jur. 1991, I, 1979, §21; HvJ, 36/74, Walrave en Koch, Jur. 1974, I, 1405, §4; HvJ, 13/76, Donà, Jur. 1976, I, 1333, §12; HvJ, C-415/93, Bosman, Jur. 1995, I, 4921, § 73; HvJ, C-519/04P, Meca-Medina, Jur. 2006, I, 6991, §22; HvJ, C-51/96 en C-191/97, Deliège, Jur. 2000, I, 2549, §46; Ger., T-193/02, Piau, Jur. 2005, II, 209, §70; Ger., T-193/02, Piau, Jur. 2005, II, 209, §69; Voorz. RvM 6 december 2000, nr. 2000-V/M-39, ETE-Kilt v. ASAF, BS 27 februari 2001, 6.113; Voorz. RvM 13 november 2001, nr. 2001 – V/M-58, BVBA Daems Racing v. VZW Vlaamse Autosportfederatie, BS 4 april 2002, 13.925, IV. 2.1; Voorz. RvM 19 december 2003, nr. 2003-V/M-101, Liège Tilleur SA v. Union Royale Belge des Sociétés de Football Association, BS 6 mei 2004, 37.105).

22. In zijn hoedanigheid van overkoepelende federatie van de Biljartsport in België, heeft de KBBB een monopolie.

Zijn machtspositie situeert zich in het bijzonder op de markt van het organiseren van biljartwedstrijden.

De KBBB is aldus in een positie die hem in staat stelt om de instandhouding van een daadwerkelijke mededinging in de relevante markt van het organiseren van biljartwedstrijden te verhinderen, en die het hem mogelijk maakt zich in belangrijke mate onafhankelijk van zijn concurrenten en afnemers te gedragen.

De positie van de KBBB beantwoordt derhalve aan de definitie gegeven in Art. I.6.12 van het Wetboek Economisch Recht dat luidt als volgt:

De positie die een onderneming in staat stelt om de instandhouding van een daadwerkelijke mededinging te verhinderen doordat zij het haar mogelijk maakt zich jegens haar concurrenten afnemers of leveranciers in belangrijke mate onafhankelijk te gedragen.

In de Arbitrale beslissing van het BAS dd. 14 mei 2019, werd reeds beslist dat de KBBB dient aanzien te worden als een onderneming die een machtspositie bekleedt.

Ook op dit vlak heeft de beslissing van het BAS dd. 14 mei 2019 gezag van gewijsde.

Het verweer van de KBBB waarbij de Bond voorhoudt dat hij geen machtspositie heeft, vermits naast de Bond zelf, er tal van andere organisaties zijn die biljartwedstrijden organiseren, kan niet overtuigen.

Het staat immers vast dat de belangrijkste biljartwedstrijden in België gespeeld worden onder toezicht en volgens het reglement van de KBBB (Kampioenschap van België, Beker van België...). Het is ook de KBBB die vertegenwoordigd is in de internationale biljartfederaties.

Bijgevolg zal een biljarter die nationaal en/of internationaal tot de top wil doordringen, moeten deelnemen aan de wedstrijden georganiseerd onder de controle van de KBBB. Een biljartclub die wedstrijden wil organiseren van niveau, zal verplicht zijn om wedstrijden te organiseren binnen het systeem van de KBBB.

De KBBB is derhalve een onderneming met een machtspositie, en de nationale en de Europese regels inzake mededinging zijn derhalve van toepassing op de KBBB.

23. Vruchteloos werpt de KBBB op dat de club die zich bij haar aansluit, en in navolging de leden van deze club, ertoe gehouden zijn de door de KBBB als Federatie uitgevaardigde regels te respecteren.

Zulks belet immers niet dat de reglementen uitgevaardigd door de KBBB, de toets van het nationaal en Europees mededingingsrecht moeten kunnen doorstaan.

24. Concreet stelt zich hier de vraag of de bepalingen van Art. 2/2/1 van het KBBB sportreglement editie 2019, waarbij wordt bepaald aan welke voorwaarden de biljartlakens moeten voldoen, gebaseerd is op “objectieve rechtvaardiging”.

25. In dit verband moet eraan herinnerd worden dat de aanvankelijke tekst van het KBBB sportreglement enkel aangaf dat het speelvlak en de banden moesten bekleed zijn met biljartlakens van groene of blauwe kleur, en goedgekeurd zijn door de KBBB.

In de praktijk kwam dit erop neer dat de KBBB voorschreef dat er moest gespeeld worden op biljartlakens van het merk Simonis, producent die blijkbaar al jaren sponsor is van de KBBB.

De KBBB erkent dat voorafgaandelijk aan de beslissing van het BAS dd. 14/5/2019 de KBBB steeds het standpunt heeft ingenomen dat enkel lakens van het merk Simonis kunnen worden goedgekeurd.

Het is vaststaande rechtspraak van het Europese Hof van Justitie en van de Belgische Raad voor mededinging dat misbruik van machtspositie zich ook kan voordoen wanneer de onderneming met een dominante positie op één bepaalde markt (hier de biljartfederatie op de markt van het organiseren van biljartwedstrijden), een beslissing neemt waardoor de mededinging op een aanverwante markt verstoord wordt.

(C 333/94 Tetra Pak/ Commissie 14 november 1996; Aéroport de Paris/Commissie T/128/98 12 december 2000 ; Belgische Raad voor Mededinging 12-PK-32 Bpost (overweging 125) 10 december 2012; Belgische Raad voor mededinging, 2009-P/K-10 26 mei 2009 Base/Proximus; Belgische Raad voor Mededinging 2012-P/K-20 30 juli 2012, Tondeur/Presstalis).

De beslissing van de biljartfederatie om alleen biljartlakens van een bepaald merk toe te laten, heeft uiteraard zijn gevolgen voor wat betreft de mededinging over de aanverwante markt van verkoop van wedstrijdlakens in België.

Er kan geen betwisting over bestaan dat het enkel goedkeuren van lakens van het merk Simonis, geen enkele objectieve verantwoording kan hebben.

Dit werd terecht geargumenteed door het BAS in zijn beslissing dd. 14/5/2019.

Reeds herhaaldelijk werd in de rechtspraak aangegeven dat het categoriek toelaten van één enkel type of merk niet objectief verantwoord is, minstens een disproportionele maatregel inhoudt, en aldus niet toegelaten is.

(Voorz. RvM 6 december 2000, nr. 2000-V/M-39, ETE-Kilt v. ASAF, BS27 februari 2001, 6.113; Voorz. RvM 13 november 2001, nr. 2001-V/M-58, BVBA Daems Racing v. VZW Vlaamse Autosportfederatie, BS 4 april 2002, 13.925, IV.2.3.b.)

26. Het Arbitraal College stelt in zijn beslissing dd. 14/5/2019 vast dat pas in de loop van de Arbitrageprocedure door de KBBB werd aangegeven dat de lakens van Simonis zijn vervaardigd in wol, doch dat de Federatie geen objectieve redenen kan aangeven waarom de lakens noodzakelijk van wol zouden moeten zijn vervaardigd.

Het Arbitraal College heeft dan ook beslist dat iedere beslissing en/of praktijk van de KBBB op basis waarvan, zonder objectieve verantwoording, enkel lakens van het merk Simonis werden toegelaten, nietig is, en derhalve niet aan de leden van de KBBB kunnen worden tegengeworpen

Het is in het licht van deze beslissing van het BAS, dat de KBBB zijn reglement heeft aangepast en dat thans is voorzien dat voor wat betreft de klassieke disciplines, het speelveld en de banden dienen bekleed te zijn met lakens bestaande uit minimum 75 % wol om de precisie, effecten, terugstuit en snelheid te garanderen, en dat voor wat betreft het driebanden voor de eindfases van de Beker van België en het Belgisch Kampioenschap georganiseerd onder de auspiciën van de KBBB, het speelveld dient te bestaan uit minimum 75 % wol om de precisie, effecten, terugstuit en snelheid te garanderen, zo ook om bij internationaal vervolg identieke omstandigheden te garanderen.

In de overige wedstrijden driebanden, stelt het huidig reglement dat het gebruik van lakens bestaande uit minimum 75% wol, alsook uit synthetische stof toegelaten is in de clubs, weliswaar na aanvraag en goedkeuring door de KBBB.

27. Mister 100 steunt zijn beroep in hoofde op het middel dat de KBBB misbruik maakt van machtspositie.

In geval van een beweerde inbreuk wegens misbruik van machtspositie, is de vraag aan de orde of er een objectieve rechtvaardiging is.

Volgens de Rechtspraak kan er objectieve rechtvaardiging worden aanvaard als er dwingende redenen van technische of commerciële aard bestaan die eigen zijn aan de markt waarop de dominante onderneming in kwestie actief is. (V. DEHAECK en A.M. VAN DEN BOSSCHE, Overzicht van Rechtspraak Europees Mededingingsrecht (1 januari 1982 – 31 december 2013, T.P.R. 2014, p. 1519 nr 391).

In het bijzonder in de sport kan worden gedacht aan regels die weliswaar de mededinging beperken, maar die noodzakelijk zijn voor de sport of om (de gezondheid en de veiligheid van) sporters te beschermen.

De rechtvaardiging kan zitten in het feit dat het gaat om een sport- en spelregel.

Sport heeft een aantal specifieke kenmerken, die vaak "het specifieke karakter van sport" worden genoemd.

28. Eigenlijke Sport-of spelregels vinden we meestal op uniforme wijze terug in reglementen van internationale en nationale federaties. Het specifieke karakter van de sport betekent geenszins dat sport van de toepassing van de EU-wetgeving is vrijgesteld.

Organisatorische sportregels zullen doorgaans niet in strijd zijn met het mededingingsrecht, op voorwaarde dat eventuele concurrentiebeperkende effecten inherent zijn en in verhouding staan tot het nagestreefde doel. Voorbeelden van dergelijke regels zijn de "spelregels" (bv. regels met betrekking tot de duur van de wedstrijd of het aantal spelers op het veld), regels inzake de selectiecriteria voor sportcompetities, regels inzake thuis- en uitwedstrijden, regels om te voorkomen dat sommige eigenaars in clubcompetities verschillende clubs bezitten ("multiple ownership"), regels over de samenstelling van nationale ploegen, antidopingregels en regels over de transferperioden (*Witboek sport van de Europese commissie* van 11 juli 2007, COM(2007) 391 def, paragraaf 4.1.5).

Het specifieke van sportactiviteiten en sportregels kan ook betrekking hebben op: afzonderlijke competities voor mannen en vrouwen, minima en maxima inzake afbakening van speelvelden, omschrijving van de technische eisen van uitrusting, hulpmiddelen, infrastructuur.

Wat de regelgevingsaspecten van sport betreft, kan echter alleen geval per geval worden beoordeeld of een bepaalde sportregel verenigbaar is met het EU-mededingingsrecht (HvJ Zaak C-519/04P, Meca-Medina tegen Commissie, Jurispr. 2006, I-6991). Het Hof wees het begrip "zuiver sportieve regels" af als irrelevant voor de vraag of EU- mededingingsregels van toepassing zijn op de sportsector (*Witboek sport van de Europese commissie* van 11 juli 2007, COM(2007) 391 def, paragraaf 4.1.5, K. MEIRE, K. PLATTEAU, "Sport en Mededinging" ed. J De HERDT , J KERREMANS, *Wet en Duiding Sport, 2013* Brussel, Larcier, 2013,1027).

29. Eigenlijke Sport-of spelregels vinden we meestal op uniforme wijze terug in reglementen van internationale en nationale federaties. Spelregels die op uniforme wijze terug te vinden zijn in regelementen van internationale en nationale federaties, wijzen er meest al op dat het om een eigenlijke spelregel gaat (voorbeeld een aantal spelers in een voetbalteam).

Regels die daar niet in terug te vinden zijn wijzen er meestal op dat het niet om een eigenlijke spelregel gaat.

De vraag in het kader van misbruik van machtspositie (artikel IV.2 WER), impliceert derhalve in casu de vraag of er een objectieve rechtvaardiging is voor de beslissing om in het reglement dwingend op te nemen dat enkel biljartlakens bestaande uit minstens 75% wol worden toegelaten

Het behoort aan de KBBB om aan te tonen dat zijn besluit kan gerechtvaardigd worden op grond van objectieve criteria (Voorz. RvM 13 november 2001, nr. 2001 – V/M-58, BVBA Daems Racing v. VZW Vlaamse Autosportfederatie).

30. Het Arbitraal College is van oordeel dat op basis van de elementen en stukken die op dit ogenblik desbetreffend door partijen werden aangereikt, zij onvoldoende geïnformeerd zijn om daarover een zinvolle en onderbouwde beslissing te nemen.

Het ontbreekt het Arbitraal College aan objectieve en technisch onderbouwde documentatie.

Uit de behandeling ter zitting bleek dat:

- Er binnen de KBBB geen specifieke procedure bestaat die moet gevolgd worden bij de aanvraag tot goedkeuring van een bepaald type sportmateriaal (biljartlakens, ballen, ...);
- Er geen technische studie, noch marktbevraging wordt voorgelegd waarop de thans door de KBBB in zijn reglement opgenomen norm van “minimum 75% wol” is gesteund;
- Er worden geen stukken voorgebracht waaruit blijkt dat in andere Europese landen, een gelijkaardige norm geldt (minimum 75% wol);

Eisers van hun kant brengen een verklaring voor van de Voorzitter van de Deense Biljartbond waaruit blijkt dat in Denemarken alle soorten van biljartlaken (wol of synthetisch) zijn toegelaten voor alle disciplines van de biljartsport.

Daarnaast brengen zij een verklaring voor van de firma “Genoeg Keu’s” waarbij een uittreksel van het reglement van de Nederlandse Nationale Teamcompetitie waaruit blijkt dat de voor de teamcompetitie door het selectiebestuur de volgende speelmaterialen zijn toegestaan:

“Biljartlakens:

*Iwan Simonis

*Gorina Granito

*Buffalo Royal Plus

*Royal Pro

*Dutch Premium Comfort”.

Hieruit blijkt dat door de Nederlandse Biljartbond biljartlakens van verschillende fabrikanten worden goedgekeurd, en zowel lakens vervaardigd uit wol, als synthetische lakens.

- Ter zitting werd door de aanwezige bestuurders van de KBBB geargumenteed dat bepaalde figuren onmogelijk kunnen worden uitgevoerd op een biljartlaken dat niet van minstens 75% wol is, doch dit werd door de eisende partij betwist; Eisers brengen een verklaring voor van Raymond Ceulemans, veelvuldig wereldkampioen, die benadrukt dat ook synthetische lakens wel degelijk geschikt zijn voor alle disciplines en niet alleen voor het driebanden. De KBBB werpt in dit verband op dat dhr. Ceulemans in deze niet als objectief kan aanvaard worden vermits hij betrokken partij is (als bestuurder van Mister 100). De KBBB die voorhoudt dat de betwiste regel noodzakelijk is om bepaalde disciplines goed te kunnen spelen, verklaart niet waarom die zelfde discipline dan blijkbaar in een ander land wel kan worden gespeeld zonder de betwiste regel op te leggen. De KBBB wordt verzocht dit nader te verduidelijken.
- Ook op de vraag of hoe dan ook biljartlakens op de markt zijn die een gemengde samenstelling hebben (minstens 75% wol en de rest synthetisch), kon door partijen geen eensluidend antwoord worden gegeven.
Volgens eisende partijen bestaan dergelijke biljartlakens niet, doch zou dit dan veronderstellen dat het speelvlak bedekt is met een laken vervaardigd uit wol, maar de omranding synthetisch. De KBBB heeft daarover geen standpunt ingenomen.

31. Het Arbitraal College is dan ook van oordeel dat de debatten moeten worden heropend teneinde partijen toe te laten objectieve documentatie voor te brengen betreffende de specifieke kenmerken van de respectievelijke materialen van biljartlakens (wol/mengeling wol en synthetisch/ volledig synthetisch), en de gevolgen hiervan op het biljartspel, en de bruikbaarheid tijdens wedstrijden, teneinde het arbitraal college toe te laten te oordelen of er in hoofde van de KBBB een objectieve rechtvaardiging bestaat dat in het reglement is voorzien dat biljarttafels moeten bekleed zijn met lakens bestaande uit minstens 75 % wol (speelvlak en randen), en in voorkomend geval, of deze dwingende en objectieve noodzaak geldt voor alle disciplines, en voor alle wedstrijden, dan wel of deze noodzaak enkel bestaat in bepaalde disciplines, en beperkt is tot kampioenschappen.

Vermits de bewijslast terzake berust bij de KBBB, is het aangewezen dat deze partij als eerste bijkomende stukken en gebeurlijk besluiten daarover indient, en vervolgens aan eisers de kans geboden wordt daarover stukken en besluiten neer te leggen.

32. Vermits het beroep van Mister 100 in hoofdorde gebaseerd is op misbruik van machtspositie, is het Arbitraal College van oordeel dat eerst en vooral dit punt dient te worden uitgeklaard, en zal op de andere opgeworpen middelen worden geantwoord in de eindbeslissing.

V. TUSSENBSLISSING ALVORENS RECHT TE DOEN

Het Arbitragecollege aangesteld volgens het reglement van het Belgische Arbitragehof voor de Sport:

- Verklaart zich bevoegd om kennis te nemen van de vordering van eisers, welke zij ontvankelijk acht;
- Alvorens recht te doen :
Beveelt de heropening van de debatten op de zitting van **22 april 2020 om 17 uur.**

Teneinde partijen toe te laten objectieve documentatie voor te brengen betreffende de specifieke kenmerken van de respectievelijke materialen van biljartlakens (wol/mengeling wol en synthetisch/ volledig synthetisch), en de gevolgen hiervan op het biljartspel, en de bruikbaarheid tijdens wedstrijden, teneinde het arbitraal college toe te laten te oordelen of er in hoofde van de KBBB een objectieve noodzaak bestaat die rechtvaardigen dat in het reglement is voorzien dat biljarttafels moeten bekleed zijn met lakens bestaande uit minstens 75 % wol (speelvlak en randen), en in voorkomend geval, of deze dwingende en objectieve noodzaak geldt voor alle disciplines, en voor alle wedstrijden, dan wel of deze noodzaak enkel bestaat in bepaalde disciplines, en beperkt is tot kampioenschappen.

- Nodigt partijen uit om hierover stukken en besluiten te wisselen en neer te leggen op het secretariaat van het Belgisch Arbitragehof voor de Sport binnen de hierna bepaalde termijnen, bij gemis waaraan ze uit de debatten zullen worden geweerd:
 - Voor KBBB uiterlijk tegen 25 maart 2020
 - Voor Mister 100 uiterlijk tegen 14 april 2020.

Houdt de beslissing over de kosten aan.

Beveelt dat onderhavige arbitrale uitspraak per email aan de partijen en hun raadslieden wordt ter kennis gebracht, en geeft daartoe opdracht aan het secretariaat van het Belgisch Arbitragehof voor de Sport.

Beveelt dat bij publicatie van onderhavige arbitrale uitspraak op de website van het BAS (www.bas-cbas.be) enkel de identiteit van de eerste eiser en van Verweerder mogen vermeld worden, en de andere verzoekers dienen geanonimiseerd te worden.

Aldus uitgesproken te Brussel op de zetel van het Belgisch Arbitragehof voor de Sport op 6 maart 2020.

Guido DE CROOCK
Terhaegenstraat, 4A
9310 Moorsel-Aalst

Marc BOUDEWIJNS
Bisschoppenhoflaan, 645
2100 Antwerpen

Geert JOOSTEN
Kasteellaan, 22
3500 Hasselt

Lid

Voorzitter

Lid